

πτέα εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐκδίδοντες ὑπὲρ τῆς δανειστορίας τὴν παροῦσαν χρεωστικὴν ἀπόδειξιν (ὁμολογίαν).

Ἀντιθέτως πρὸς τὰ κρατοῦντα εἰς τὴν νῆσον Ἀμοργόν (13), ἐν ᾗ, ὡς φαίνεται, ἡ ἔννοια τῆς κοινότητος ἢ τοῦ κοινοῦ ὡς νομικοῦ προσώπου δὲν εἶχε πλήρως διαμορφωθῇ καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἐκπροσωποῦντες τὴν κοινότητα δὲν ἠδύναντο νὰ ὑποβάλωσι ταύτην εἰς ὑποχρεώσεις, ἀπαιτηθείσης τῆς ὑπογραφῆς ἀπάντων τῶν προκρίτων καὶ νοικοκύρηδων πρὸς σύναψιν δανείου, ἐν Μήλῳ φαίνεται ὅτι συνέβαινε τὸ ἀντίθετον. Διότι ἐνταῦθα τὴν ὁμολογίαν ὑπογράφουν οἱ δύο ἐπιστάται τῆς κοινότητος (στίχ. 2, 12 καὶ 13) ὡς ἐκπρόσωποι αὐτῆς. Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως ὅτι εἶχον οὗτοι λάβει εἴτε γενικὴν κατὰ τὰς ἀρχαιρεσίας, εἴτε εἰδικὴν πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδότησιν· μὴ ὑπαρχούσης ὅμως ρητῆς μαρτυρίας, πρέπει νὰ συμπερανθῇ ὅτι οὗτοι εἶχον τὸ δικαίωμα τοῦτο, ἀποδεικνυόμενον οὕτως ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, εἰς τὴν τουρκοκρατουμένην Ἑλλάδα δὲν εἶχε γενικῶς πλήρως ἢ δὲν εἶχε παντοῦ διαμορφωθῇ ἡ ἔννοια τῆς κοινότητος ὡς νομικοῦ προσώπου.

Φαίνεται ὅτι τὸ ἔγγραφον συνετάχθη εἰς διπλὸν, ἕκαστον τὸ ἓν, τὸ φέρον τὴν σφραγίδα, παρέμεινεν εἰς τὴν κοινότητα, ἐνῶ τὸ παρὸν ἐδόθη εἰς τὸν δανειστὴν καὶ δὲν φέρει τὴν σφραγίδα, ἀλλὰ μόνον πιστοποιεῖ τὴν ὑπαρξίν της εἰς τὸ ἕτερον, ὅπως ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ Τ.Σ. (τύπος σφραγίδος) τοῦ στίχου 1.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Τ.Σ.

ΑΘΗΝΩΝ

1 ἴ δια τῆς παρούσης ἐνυπογράφου καὶ ἐπισφραγιστοῦ κοινῆς ὁμολογίας καὶ καθολικῆς

2 ἀποδείξεως δηλοποιοῦμεν ἡμεῖς οἱ ἐπιστάται τῆς κοινότητος ὅτι ἐλάβομεν δα-
3 νεικῶς διὰ χρεῖαν καὶ ἀνάγκη τοῦ κοινοῦ μας τῆς νήσου μήλου παρὰ τῆς εὐγενε-
4 στάτης ἀρχοντίσσης κυρίας μαρίας θυγατρὸς Ἰωάννου μπάου ἀπὸ σίφνου
5 γρόσια τὸν ἀριθμὸν χίλια ν(ούμερο) 1000: μὲ τὸ συμπεφωνημένον διάφορον
6 πρὸς δώδεκα τοῖς ἑκατὸν τὸν καθέκαστον χρόνον, ὅθεν ὑπόσχεται
7 τὸ κοινὸν μας, νὰ τῆς κάμῃ τὴν εὐχαρίστησιν, τόσον μὲν εἰς διάφορον,
8 ὅσον καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον, εἰς κάθεν της ἀναζήτησιν, καὶ διὰ βέ-
9 βαιον ἀληθείας ἔγινεν ἡ παροῦσα ὑπογεγραμμένη καὶ ἐσφραγισμένη μὲ
10 τὴν σφραγίδα τῆς κοινότητος, καὶ δίδεται εἰς χεῖρας της τῆς εὐγενεστάτης
11 εἰς ἀσφάλειαν 1812: Ἰουλίου 22. μῆλος

2^α X. 12 οἰκονόμος μήλου μεθόδιος ἱερομόναχος ἀρμένης καὶ ἐπιστάτης τῆς κοινότητος
βεβαιῶ

3^η X. 13 ἀντώνιος μοδιθ .. καὶ ἐπιστάτης τῆς κοινότητος βεβαιῶ

Verso

4^η X. 1 1812 Ἰουλιὸν 22
2 ὁμολ(ογία) τῆς μήλου διὰ γρ(όσι)α 1000:
3 N^ο 2

16

Ὁμολογία τῆς Κοινότητος Σίφνου

Χάρτης δίφυλλος
0,222×0,160

1815, Νοεμβρίου 23
Σίφνος

Τὸ κοινὸν τῆς Σίφνου δανεῖζεται παρὰ τοῦ Κωνσταντάκη Ἰωάννου Μπάου τὸ πο-
σὸν τῶν χιλίων γροσίων ἐπὶ τόκῳ 10^ο/ο ἐτησίως, ἐκδίδον ὑπὲρ τοῦ δανειστοῦ τὴν πα-
ροῦσαν ὁμολογίαν, ἣν καὶ τῷ παραδίδει.

Περὶ ὁμολογίας βλέπε 13.

Ἀντιθέτως πρὸς ὅ,τι συνέβαιεν, ὥς φησεται, ἐν Ἀμοργῷ (13), ἐν Σίφνῳ, ὥς ἄλ-
λως τε καὶ ἐν Μήλῳ (15), ἡ ἔννοια τῆς κοινότητος ὥς νομικοῦ προσώπου ἦτο πληρέστε-
ρον ἀνεπτυγμένη. Διότι ἡ ὁμολογία ἐπογράφεται ὑπὸ τῶν προεστώτων (στίχ. 6 καὶ 9—
13) ὡς ἐκπρόσωποι τῆς κοινότητος. Βεβαίως καὶ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν μένει
ἀνεπίλυτον τὸ ζήτημα μέχρι ποίου σημείου ἦτο ἡδυναιμένη ἡ ἀντίληψις καὶ ἂν ἴσως οἱ
προεστώτες δὲν συνῆψαν τὸ δάνειον κατὰ τὴν εἰδικῆς ἐντολῆς τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν
μελῶν τῆς κοινότητος. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὴν κρίσιν μας περὶ τοῦ ἂν καὶ μέχρι ποίου ση-
μείου εἶχεν ἀναπτυχθῇ ἡ ἀνωτέρω ἔννοια, ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα πολὺ προσεκτικοί, ἂν
λάβωμεν μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὅτι, κατὰ τὸν Ν. ΜΟΣΧΟΒΑΚΗΝ (*Τὸ ἐν Ἑλλάδι δημόσιον
δίκαιον ἐπὶ Τουρκοκρατίας*, Ἀθῆναι 1882, σελ. 123), ἡ ἀκρίβεια τῆς πληροφορίας τοῦ
ὁποίου μόνον διὰ τὴν νῆσον Τήνον ἐλέγχεται, «πλὴν τῶν προϋπολογισθέντων οὐδεμία
ἄλλη, ὥς εἴπομεν, εἰσπραξίς ἡδύνατο νὰ γίνη». Ἡ μαρτυρία αὕτη, γενικευομένη τυχὸν
καὶ ἀληθεύουσα, μάχεται κατὰ τῆς σκέψεως ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ὑποχρεώσωσι τὴν κοινό-
τητα οἱ προεστώτες ἄνευ εἰδικῆς ἐξουσιοδοτήσεως. Κατηγορηματικὸς ἐπὶ τοῦ θέματος
εἶναι ὁ Κ. Ι. ΓΚΙΩΝ, *Ἱστορία τῆς νήσου Σίφνου*, Σῦρος 1876, λέγων ὅτι «οἱ προεστοὶ
ἐκάστης κοινότητος συνωμολόγουν ἐπ' ὀνόματι καὶ εἰς βάρος αὐτῆς δάνεια» (σελ. 142),
τὰ ὑπ' αὐτοῦ ὅμως δημοσιευόμενα ἐν σελ. κγ' καὶ κε' ἔγγραφα μαρτυροῦν περὶ τοῦ ἐναν-
τίου ἢ τοῦλάχιστον περὶ τοῦ ὅτι ἐκράτει ἀμφιβολία περὶ τοῦ σημείου μέχρι τοῦ ὁποίου
ἡδύναντο οἱ προεστοὶ αὐτοὶ καὶ μόνοι, ὥς ἐκπρόσωποι τῆς κοινότητος, νὰ ὑποβάλωσι ταύ-
την εἰς ὑποχρεώσεις. Πάντως τὸ ὅτι οἱ πιστωταὶ δὲν ἐπίστευον πάντοτε ὅτι τοιοῦτό τι
ἡδύνατο νὰ συμβῇ, ἀπαιτοῦντες τοῦναντίον τὴν ὑπογραφὴν προεστίτου κληρικὸν καὶ
λαϊκὸν (βλέπε ἔγγραφον δημοσιευόμενον ὑπὸ τοῦ Κ. ΓΚΙΩΝ, ἐνθ' ἀν., σελ. κε') μάχεται
ὑπὲρ τῆς ἀπόψεώς μας.

